

Опис навчальної дисципліни (анотація).

У системі цінностей будь-якої цивілізованої нації особливе місце посідає її здоров'я, яке визначається, насамперед станом здоров'я дітей та підлітків, що є інтегральним показником загального благополуччя суспільства, а також тонким індикатором усіх соціальних та екологічних негараздів.

Вивчення навчальної дисципліни «Гігієна та екологія з гігієною дитячого та підліткового віку» спрямоване на ознайомлення студентів з еколого-гігієнічною характеристикою чинників навколишнього природного середовища та особливостями їхнього впливу на здоров'я людини в т.ч. дитячого населення віком до 18 років, віковими особливостями дитячого організму з метою розробки належних профілактичних заходів, спрямованих на оздоровлення дітей і підлітків, проведення заходів з особистої і громадської гігієни, збереження здоров'я школярів, учнів професійно-технічних навчальних закладів, студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, підтримання їх високої працездатності, а також формуванню широкого гігієнічного мислення і світогляду.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				СРС
		Лекцій (годин)	Практичних занять (год.)			
Назва дисципліни: Гігієна та екологія Змістових модулів 2	6,0 кредитів / 180 год.	30	70	80	II курс (III-IV семестри)	залік, іспит
за семестрами						
Змістовий модуль 1	2,6 кредитів / 78 год.	14	32	32	III семестр	залік
Змістовий модуль 2	3,4 кредити / 102 год.	16	38	48	IV семестр	іспит

Предметом навчальної дисципліни є вивчення впливу факторів навколишнього середовища на людину, розвиток і стан здоров'я дітей і підлітків, оцінка факторів ризику для здоров'я та обґрунтування заходів, спрямованих на попередження захворювань, забезпечення оптимальних умов існування, зміцнення здоров'я і подовження життя людини.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення дисципліни «Гігієна та екологія з гігієною дитячого та підліткового віку» спеціальності 228 «Педіатрія» кваліфікації освітньої «Магістр медицини» здійснюється у III – IV семестрах 2-го року навчання (6 кредитів 180 год.) та базується на знаннях основних природничо-наукових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, біологічної та біоорганічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами. Створює засади для наступного вивчення клінічних дисциплін. Закладає основи формування знань, умінь та навичок, які визначаються кінцевими цілями програми, необхідних у наступній професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Гігієна та екологія з гігієною дитячого та підліткового віку» є формування у майбутніх фахівців (магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення профілактичного спрямування у практичній діяльності лікаря.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Гігієна та екологія з гігієною дитячого та підліткового віку» є: закладення теоретичних основ гігієни та екології, як науки (термінологія, закони, методологія, принципи гігієнічного нормування, нормативно-методичне забезпечення застосування профілактичних заходів) та відпрацювання практичних навичок щодо: профілактики захворювань інфекційного та неінфекційного походження у відповідності до основ чинного законодавства України; опанування лабораторних методів дослідження (органолептичні, фізичні, хімічні, біологічні, бактеріологічні методи); використання сприятливих оздоровчих факторів навколишнього природного середовища для зміцнення здоров'я людини, загартування організму тощо.

1.3 Компетентності та результати навчання.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

- *інтегральна компетентність* – здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

-*загальні*:

- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

-*спеціальні (фахові, предметні)*:

- здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції;
- здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів;

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетен- тність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
1	2	3	4	5	6
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.					
Загальні компетентності					
1	Прагнення до збереження навколишнього середовища. (ЗК14)	Знати проблеми збереження навколишнього середовища та шляхи його збереження	Вміти формувати вимоги до себе та оточуючих щодо збереження навколишнього середовища	Вносити пропозиції відповідним органам та установам щодо заходів до збереження та охорони навколишнього середовища	Нести відповідальність щодо виконання заходів збереження навколишнього середовища в рамках своєї компетенції.
2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. (ЗК2)	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх.	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
3	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК3)	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців.	Відповісти за прийняття рішень у складних умовах
4	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. (ЗК4)	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
5	Здатність спілкуватися державною мовою як усно,	Мати досконалі знання державної мови	Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при	Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток

	так і письмово. (ЗК9)			підготовці документів державну мову.	професійних знань.
6	Здатність спілкуватись іноземною мовою (ЗК10)	Мати базові знання іноземної мови	Вміти спілкуватись іноземною мовою.	Використовувати іноземну мову у професійній діяльності	Нести відповідальність, за розвиток професійних знань з використанням іноземної мови.
7	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. (ЗК11)	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
8	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. (ЗК12)	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконання обов'язків	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1	Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції. (СК19)	Знати фактори навколишнього середовища, які негативно впливають на здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення; методи лабораторних досліджень (за списком 4: дослідження внутрішнього середовища приміщень: показників мікроклімату,	Вміти оцінити стан здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення, стан навколишнього середовища та негативні фактори впливу на здоров'я. Вміти формувати профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навко-	Формувати висновки щодо стану здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення, на підставі даних про зв'язок з факторами навколишнього середовища, та вносити пропозиції відповідним органам та установам щодо проведення профі-	Нести відповідальність за своєчасні висновки щодо стану здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення на підставі даних негативного впливу факторів навколишнього середовища, за своєчасне внесення ропозицій щодо проведення відповідних профілак-
---	--	---	--	--	---

		<p>природного та штучного освітлення, бактеріологічного та хімічного забруднення повітря; вимірювання випромінювань (звукового, вібраційного, іонізуючого), індивідуальна радіометрія); хімічне, органолептичне, бактеріологічне дослідження продуктів харчування та питної води; вимірювання ергономічних показників важкості та напруженості праці)), оцінки здоров'я певних контингентів, факторів навколишнього середовища та методи визначення зв'язку між ними; заходи профілактики негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення).</p>	<p>лишнього середовища та станом здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення.</p>	<p>лактичних заходів. Взаємодіяти з фахівцями санітарно-гігієнічного профілю та керівниками підприємств, установ та відповідних відомств з питань охорони природи, навколишнього середовища</p>	<p>тичних заходів.</p>
2	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів (СК13)	<p>Знати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів серед дорослого, дитячого і підліткового населення. Знати методичні підхо-</p>	<p>Мати навички аналізу стану здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення та розробки медичних та профілактичних заходів. Мати навички</p>	<p>На підставі аналізу стану здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення, стану виробничого та навколишнього середовища знати прин-</p>	<p>Нести відповідальність за своєчасне та якісне проведення заходів з оцінки стану здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення, оздоровлення та покращення здоро-</p>

	<p>ди для оцінки стану навколишнього середовища та наявності чинників, які впливають на стан здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення в даних умовах. Знати принципи організації раціонального харчування, водопостачання, режиму діяльності та відпочинку, формування сприятливого виробничого середовища, первинної профілактики захворювань і травм; принципи і методи пропаганди здорового способу життя.</p>	<p>щодо складання аналітичної довідки про стан здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення в залежності від чинників виробничого та навколишнього середовища. Вміти організувати пропаганду здорового способу життя, первинної профілактики захворювань та травм дорослого, дитячого і підліткового населення.</p>	<p>цippi подання аналітичної інформації до місцевих органів управління та охорони здоров'я; керівників промислових підприємств, щодо проведення заходів ліквідації шкідливого впливу на здоров'я дорослого, дитячого і підліткового населення. Використовувати місцеву пресу для публікацій щодо заходів з питань укріплення здоров'я та поліпшення навколишнього середовища, використовувати радіо, телебачення, лекції та співбесіди.</p>	<p>в'я дорослого, дитячого і підліткового населення, поліпшення навколишнього середовища, пропаганди здорового способу життя, первинну профілактику захворювань та травм.</p>
--	--	--	---	---

Результати навчання:

Результати навчання для дисципліни – сукупність знань, умінь, навичок, інших форм компетентності, набутих особою у процесі навчання згідно зі стандартом вищої освіти, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Згідно зі стандартами вищої освіти студенти повинні:

Знати:

- вплив факторів навколишнього середовища на стан здоров'я різних груп населення (ПП-003).
- методи гігієнічної оцінки впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення (ПП-007).
- закони гігієнічної науки та загальні закономірності зв'язку здоров'я з факторами і умовами середовища життєдіяльності людини (ПП-010).
- основи профілактики захворювань інфекційного та неінфекційного походження (ПП-011).
- засади здорового способу життя та основи особистої гігієни (ПП-012).
- принципи організації та проведення профілактичних заходів у зв'язку з розвитком територіальних, адміністративних та виробничих одиниць (ПП-045).
  - принципи організації та проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України (ПП-071).

Вміти:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- проводити аналіз стану навколишнього середовища та впливу його факторів на здоров'я різних груп і верств населення (ПП-003).
- за допомоги методів гігієнічної оцінки встановлювати вплив факторів навколишнього середовища на здоров'я населення (ПП-007).
- інтерпретувати основні закони гігієнічної науки та встановлювати загальні закономірності зв'язку здоров'я населення з факторами і умовами середовища життєдіяльності людини (ПП-010).
- обґрунтовувати гігієнічні заходи з профілактики захворювань інфекційного походження (ПП-011).
- планувати заходи по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я (ПП-012).
- планувати організаційні і змістовні заходи щодо запобіжного та поточного санітарного нагляду (ПП-013).
- узгоджувати плани проведення профілактичних заходів з планами розвитку територіальних, адміністративних та виробничих одиниць (ПП-045).
- аналізувати стан навколишнього середовища на підставі інтегральних критеріїв оцінки стану здоров'я населення (ПП-048).
- обґрунтовувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України (ПП-071).
- планувати заходи організації медичного забезпечення в умовах надзвичайного стану (ПП-218).
- організовувати моніторинг стану здоров'я дітей різного віку;
- проводити комплексну оцінку стану здоров'я різних груп і верств населення на основі інтегральних показників;
- практикувати сучасні принципи організації охорони здоров'я дітей та підлітків;
- нормувати основні види діяльності дитини в різні вікові періоди;
- складати плани профілактичних заходів і організувати їх виконання;

- визначати фізичний та нервово-психічний розвиток дітей різних вікових груп та використовувати принципи раціонального вигодовування та харчування здорових дітей різного віку.